

3. neděle postní

Téma: válka na Ukrajině, De civitate Dei

Evangelium: Lk 13, 1-9

Poznámky: Odry, Dobešov 2022. P. Petr Kuník

Evangelium nám tuto neděli začíná velmi vážně. Za Ježíšem totiž přišli lidé **rozhořčení, vyděšení a bezradní** zároveň. Jak je to možným, že *Pilát smísl krev Galilejců s krví jejich obětních zvířat?* Jednalo se o tzv. **Zeloty**, odbojnou skupinu, kterou nechal Pilát **povraždit přímo v Jeruzalémském chrámě, v místě, kde se tito lidé cítili bezpečně. Bez varování, zatčení, soudu,** nebo něčeho podobného. **Neslýchaná zlovůle vládce**, která měla vyvolat strach u stejně smýšlejících a to vše pro zajištění jeho moci. I Ježíšovy učedníci se oprávněně ptali: **Jak je možné, že se něco takového stane a to přímo v nádvoří Božího domu?** Nám se okamžitě nabídne propojení se současností, *kdy jeden vládce je pro svou ideu obnovení zašlé slávy své země, chopen dopouštět se podobných, ba horších zločinů.*

Lidé přicházející za Ježíšem se **zprávou o krveprolití** od něj přirozeně něco **očekávají**. Někteří by rádi, aby se jejich Mistr *spravedlivě rozhněval* a konečně *projevil jako Mesiáš*. Tedy aby vyhlásil válku Římu. Mnozí zase čekali, že rabbi z Nazareta to ve své modrosti *vysvětlí*, nebo alespoň *odsoudí*. Jenže on neudělá ani jedno, ani druhé. Namísto toho, **hovoří o jejich obrácení**. Evangelium dnes začíná slovy: „*V tom čase*“. Sv. Lukáš takto propojil předchozí Ježíšovu řeč **o rozpoznání znamení času. Že je důležité naučit číst svět kolem sebe. Rozumět sobě samotnému na základě toho, co vidíme.** Když Pán pronáší tu mrazivou větu, že pokud se jeho učedníci neobrátní, podobně i oni zahynou, říká tím jednoduše to, že **stejně zlo, které vidí kolem sebe, dřímá i v jejich nitru.**

My pokud se rozhlédneme po tomto našem světě a vnímáme ho 10, 15 let zpátky, uvidíme, jak **prudce stoupnula náchylnost k nacionalismu** vyvýšení jednoho národa nad ostatní. Na vlně jednoduchého populismu se k moci dostávají **lidé, kteří slibují silné postavení své země, na úkor těch ostatních**. Jistě si vzpomenete na **brexit** ve Spojeném Království, na vlnu nacionalismu v **Turecku**, v **Maďarsku**, ale také ve **Spojených státech**, a nyní tak extrémně v **Rusku**. Rozum zůstává stát nad tím, **co všechno občané snesou**, když jim někdo slíbí **lepší budoucnost** a zároveň jim **ukáže na nepřítele**, který je domnělou brzdou jejich blaha. To, o čem Kristus dnes hovoří, je skutečnost, že ty **nejhroznější věci**, jako jsou bomby dopadající na nemocnice, školy a divadla **mají počátek v našem neobráceném nitru**. „*Pokud se neobrátníte, je marné si na zlo stěžovat, bude v tomto světě vždycky jako doma.*“

Pro nás je tedy velmi důležité vědět, **co to znamená obrátit se**. Před 16. staletími sepsal biskup, svatý Augustin spis, který nazval „*De civitate Dei*“ O Boží obci. Bylo to v době, kdy se *rozpadala Římská říše*, kdy Evropu *pustošily výbojné pohanské kmeny*. Byla to *doba migrační krize a strachu a nejistoty*. Lidé se ptali, **koho a za co Bůh takto trestá?** Augustin takto položenou otázku odmítl a ve svém spisu hovoří **o souboji dvou lásek**, které prostupují svět. **Láska k sobě, až k zavržení Boha a láska k Bohu až k překročení sebe samotného**. Tyto lásky tvoří podle Augustina základy dvou obcí: **civitas terrena a civitas Dei** (zemská obec a obec Boží).¹ Ta první láska nutí člověka milovat **sebe, svou rodinu a národ tak zarputile**, že v něm Bůh už nemá **místo**. Ta druhá člověka **ujisťuje o tom, že on, jeho blízcí i jeho země jsou součástí světa, který je dobrý**, protože ho má ve svých rukou Bůh. **Pak ho nemusí brát do rukou on.**

Naše obrácení se zakládá na tom, kde jsme my. V jaké obci žije naše srdce, která láska dává našemu životu rytmus.

¹ podle T. Halík, *Odpoledne křesťanství*, s.14, NLN Praha 2021

Tady by mohl být konec kázání, jenže je třeba ještě něco doříct. Když se vysloví A, mělo by zaznít i B. Jsem přesvědčen, že se všichni tady považujeme za občany **obce Boží – civitas Dei**. Nikoliv obce zemské. Jenže skutečnost není tak jednoznačná. My dokážeme mezi těmi obcemi **bez uzardění migrovat**. Podle Ježíšových slov je proto třeba zůstat stále bdělý, na pozoru. Stále se rozhlížet, kde že to právě jsme. Na základě sebereflexe jaké vedeme řeči, k čemu přikyvujeme, jak se rozhodujeme.

Tento týden ve středu pronesl **papež František** na závěr středeční audience ve Vatikánu modlitbu za mír, kterou považuji nejlepší z těch, které jsem kdy slyšel. Jejím autorem je neapolský *arcibiskup Battaglio*. Výjimečnost této modlitby spočívá v tom, že **zve zahlédnout Krista v utrpení druhých a nenechává nás na bezpečném břehu iluze** o naší bezúhonnosti.

Odpusť nám válku, Pane.

Pane Ježíši Kriste, Synu Boží, smiluj se nad námi hříšníky!

Pane Ježíši, narozený pod kyjevskými bombami, smiluj se nad námi!

Pane Ježíši, který jsi zemřel v náručí své matky v bunkru v Charkově, smiluj se nad námi!

Pane Ježíši, vyslaný ve dvaceti letech na frontu, smiluj se nad námi!

Pane Ježíši, který dosud vidíš ozbrojené ruce ve stínu svého kříže, smiluj se nad námi!

Odpusť nám, Pane,

odpusť, když se nespokojíme s hřeby, jimiž jsme ti probodli ruku, a nadále se opijíme krví mrtvých rozervaných zbraněmi.

Odpusť nám, Pane, jestliže se tyto ruce, které jsi stvořil k péči, staly nástroji smrti.

Odpusť nám, Pane, když nadále zabijíme svého bratra,

odpusť, když nadále jako Kain sbíráme kameny ze svého pole, abychom zabili Ábela.

Odpusť nám, Pane, když nadále ospravedlňujeme svou krutost, pokud svou bolestí obhajujeme brutalitu svých činů.

Odpusť nám válku, Pane. Odpusť nám válku, Pane.

Pane Ježíši Kriste, Synu Boží, snažně tě prosíme! Zadrž Kainovu ruku!

Osviť naše svědomí, ať se nestane naše vůle, nenechávej nás napospas našim vlastním činům!

Zastav nás, Pane, zastav nás!

A až zadržíš Kainovu ruku, postarej se i o něj. Je to náš bratr.

Pane, zabrzdí násilí! Zastav nás, Pane!